

# MARCO MALVALDI

BAR LUMEN MURHAT

KOLMEN  
KORTIN  
TEMPPU

MARCO MALVALDI

# Kolmen kortin temppu

*Suomentanut | Inkeri Koskinen*



KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI  
HELSINKI

Italiankielinen alkuteos *Il gioco delle tre carte* ilmestyi 2008.

Copyright © 2008 Sellerio Editore, Palermo

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Tammi 2015

Painettu EU:ssa

ISBN 978-951-31-7256-5

## *Sisällysluettelo*

|                              |     |
|------------------------------|-----|
| Prologi                      | 7   |
| Alku                         | 21  |
| Kaksi                        | 50  |
| Kolme                        | 70  |
| Neljä                        | 92  |
| Viisi                        | 122 |
| Kuusi                        | 161 |
| Seitsemän                    | 183 |
| Kahdeksan                    | 208 |
| Yhdeksän                     | 236 |
| Yhdeksän ja kymmenen väliltä | 250 |
| Epilogi                      | 264 |
| Lopuksi                      | 282 |

## Prologi

Jos tämä oli sekasortoista, niin Italian täytyi olla maailman ihanin maa. Koichi Kawaguchi ajatteli näin heti päästyään ulos lennolta JL3476. Kone oli ottanut hänet huomaansa Naritan lentokentällä ja laskeutunut lopulta, lentokoneessa olevien italia-laisten käsittämättömien suosionosoitusten saattelemana, yhdelle Rooman Fiumicinon kiitoradoista.

Koichi Kawaguchi oli huolissaan, sillä tämä oli ensi kerta kun hän poistui Japanista. Kyseessä ei siis ollut vain hänen ensimmäinen konferenssimatkansa, vaan ensimmäinen matkansa ylipäätään, ja hän oli kuullut, että Italia oli todella kaunis maa, mutta äärimmäisen sekasortoinen ja epäjärjestelmällinen. Lisäksi Koichi oli luonteeltaan lähes

patologisen pelokas. Niinpä hänen mieltään oli jo noin kuukauden ajan painanut ahdistava ajatus, että hän joutuisi yksin tuntemattomalle lentokentälle maassa, jonka kieltä hän ei osannut, ja hänen täytyisi ehtiä maan sisäiselle jatkolennotille, joka lähtisi vain kaksi tuntia Tokiosta saapuneen koneen laskeutumisen jälkeen.

Mutta kaikki olikin sujunut paljon odotettua paremmin.

Ensinnäkin hän oli jo Naritasta lähdettäessä huomannut muutaman ihmisen, jotka olivat matkalla samaan konferenssiin. Koichi oli nähnyt joukon nuoria, joita hän ei tuntenut lainkaan, mutta joiden matkatavaroihin kuului olalla roikkuva muovinen, kuvien kuljettamiseen tarkoitettu putkilo, sellainen joka paljastaa välittömästi, että sen kantaja on matkalla tieteelliseen konferenssiin.

Nuoret pääsevät nykyään harvoin pitämään varsinaisia konferenssiesitelmiä. Sen sijaan heille yleensä järjestetään niin kutsuttu ”poster session”, eli ohjelmaan varataan aika, jolloin jokainen nuori niin sanottu tutkija selittää henkilökohtaisesti ja hyvin epämuodolliseen tapaan kaikille hänen tut-

kimusjulisteensa eteen pysähtyville konferenssi- vieraille millaista tutkimusta hän paraikaa tekee. Omistaja yleensä säilyttää julistettaan huolellisesti rullattuna aiemmin mainittujen kaltaisessa kuvien kuljettamiseen tarkoitetussa putkilossa, jollainen ei yleensä jää huomiotta. Sanottakoon sivumennen, ettei tämä ole niiden elegantin designin ansiota, vaan syynä on pikemminkin niiden perverssi toiminnallisuus. Kyseiset kapineet on itse asiassa huolella suunniteltu sellaisiksi, että ne juuttuvat kiinni kaikkeen mahdolliseen, mikä vain suinkin tarjoaa siihen tilaisuuden, mukaan lukien parratoman omistajansa ja hänen lähimpien naapureitensa jalat. Esineen ennustamaton dynamiikka saa siis usein aikaan yllättävää kompurointia ja tahattomia käsilaukkuvarkauksia, jotka näyttävästi rikkovat terminaalin yksitoikkoisuuden. Mekaanisen tason kiusallisten seuraustensa lisäksi putkilot tekivät konferenssimatkalaisten tunnistamisesta helppoa. Ohimennen kuulemistaan keskustelunpätkestä Koichi oli ymmärtänyt, että he olivat matkalla samaan konferenssiin kuin hänkin. Niinpä hän oli hyvin japanilaiseen tapaan ujon

määrätietoisesti päättänyt, ettei päästäisi maanmiesryhmäänsä silmistään. Hän seuraisi heitä tahdikkaasti, mutta jättäisi kuitenkin esittäytymättä. Kyseessä oli tosiaan hänen ensimmäinen ulkomaanmatkansa, ja hän halusi makustella sitä niin yksin kuin suinkin mahdollista. Tästä huolimatta hän aikoi varjostaa kanssakansalaisiaan ja käyttää heitä opaskoirinaan, erityisesti tultaessa Fiumicion kentälle, sillä hän oli vakuuttunut siitä, että siellä olisi vastassa Danten helvetin veroinen sekasorto.

Hän sai kuitenkin todeta Rooman lentokentän yllättävän rauhalliseksi. Ei jälkeäkään niistä nousvan auringon maan lompakoille ahneiden tasukuvaraslaumojen kansoittamista, huutavien ihmisten virroista, jotka olivat tulvineet hänen avoimin silmin näkemissään painajaisissa jo viikkokausia. Ei huutoja, ei minkäänlaista meteliä, ja suorastaan yllättävän vähäinen määrä ihmisiä. Kun sitä vertasi väenpaljouteen, johon hän sukelsi joka aamu astuessaan ulos metrosta Shinjukun asemalla Tokiossa, oli kuin olisi verrannut jalkapallokentän pelaajatiheyttä katsomon kaartein väentihyteen.



Lentokentästä syntyvä ensivaikutelma oli melko harhaanjohtava, sillä se näytti pikkupaikkakunnan kentältä. Ensimmäisen kerroksen valloittaneet harvat kaupat olivat rumia, ja ravintola-pizzeria-kahvila sekä kaksi baaria, jotka kilpailivat oikeudesta ruokkia laskeutuneet matkalaiset, puolestaan vankan luotaantyöntäviä.

Yllättävää kyllä, paikka kuitenkin miellytti häntä. Hän piti siitä, kuinka italialaiset hoitivat toimiaan kaikessa rauhassa, siitä kuinka poliisi oli hymyilyt tarkistaessaan hänen paperinsa ja toivottanut ontuvalla englannilla hyvää matkaa, vaikka työskenteli lentokentällä. Baarinpitäjän selittämättömästä mutta silti ilmeisestä mielihyvästä kun hän oli pyytänyt kahvin, aivan kuin kahvin tilaaminen siihen aikaan ja siinä baarissa olisi juuri se mitä piti tehdä jos tiesi, kuinka ihmisen kuului elää. Ja kahvi, tumma ja vahva, lämmitetyssä kupissa tarjoiltu kahvi, se oli erittäin hyvää.

Muutamista muista asioista hän piti vähemmän, esimerkiksi WC:stä. Hän oli kuullut, että italialaiset olivat Euroopan puhtain kansa. Kaikesta päätellen, hän tuumi, lentokentän vessat joudutaan suunnitte-

lemaan saksalaisia varten. Ne olivat kiistämättä tilavia, mutta lattia oli uskomattoman nihkeä ja törkyinen, ja hana tarjosi vain kaksi vaihtoehtoa: joko – jos se oli avoinna alle puoleenväliin – se tiputti kurjan pikku pirauksen aina kahden tai kolmen sekunnin välein, tai sitten – jos sen avasi pidemmälle – tuntui siltä kuin olisi tehnyt reiän aallonmurtajaan. Lisäksi pöntön istuinrenkas oli kylmä. Tokiossa kaikkien julkisten käymälöiden pönttöjen istuinrenkaat olivat lämmitettyjä. Italia ja Japani olivat erimielisiä siitä, kummat kuului lämmittää, kupit vai pöntöt.

Päästyään check-in-aulaan Koichi näki ilmoituksen, että hänen jatkolentonsa, jonka piti lähteä vain kaksi tuntia Tokion koneen laskeutumisen jälkeen, olisi toiset kaksi tuntia myöhässä.

Tämä sai hänen mielensä kirkastumaan entisestään. Itse asiassa se sai hänet rauhoittumaan siinä määrin, että hän siirtyi täysin italialaiselle aaltopituudelle ja päätti palata baariin juodakseen toisen kupin kahvia.

”Kahvi, kiitos.”

”Minullekin kahvi.”

”Minulle appelsiinimehu. Jos tilaan vielä kahvia, alan kohta vapista.”

Kun Pisan Galilein lentokentän baarinpitäjä oli aamulla nähnyt nuo kolme nuorukaista ensi kertaa, heidän ulkomuotonsa oli ollut selvästi edustavampi.

Nyt, viideltä iltapäivällä, odotettuaan seitsemän tunnin ajan lentokentän ainoan terminaalin edessä, he näyttivät hieman kärsineiltä. Vaikka paitoja aseteltiin tavan takaa, repsottivat ne housuista alistuneen epäsymmetrisesti, ja yhdellä kolmesta oli kainaloittensa alla kaksi laajaa hikiläikkää. Ilmeet olivat uupuneita ja keskustelu oli riutunut murahduksiksi ja valituksiksi.

”Kävi miten kävi, tämä on viimeinen kerta kun annan huijata itseni tähän.”

”Niinpä niin. Sanoit viime vuonna samaa. Toisaalta, sehän on vääjäämätöntä, että tämä on viimeinen kerta kun meidät huijataan tähän touhuun. En tiedä teistä, mutta se nyt on jo selvä, etteivät he enää myönnä minulle rahoitusta.”

Näin puhui nuorukaisista vanhin – niin asiatomalta kuin tuo termi saattaakin kuulostaa kun puhutaan kolmikymppisestä – pitkä kaveri, jolla oli

leveät hartiat, selväpiirteiset kasvot ja useita korvakoruja oikeassa korvaleddessä. Rahoitus, johon hän viittasi, ei ollut mitään sen vähäisempää kuin apuraha, suuruudeltaan 1238,56 euroa kuukaudessa, kesto yhden vuoden, jonka Pisan yliopiston Kemian ja kemianteollisuuden laitos oli edellisvuonna avokätisesti myöntänyt hänelle sen jälkeen kun hän oli suorittanut tohtorintutkintonsa, siksi aikaa kun odoteltiin, – kuten hänen professorinsa oli sanonut – ”että ajat paranevat, katsotaan sitten onnistumeko keksimään sinulle jotain vähän pysyvämpää” – tai kuten hän itse sanoi – ”että joku niistä ukoista, jotka teeskentelevät huolehtivansa meistä, huomaa olevansa satakolmekymmentävuotias, vetäytyy maalle kasvattamaan turnipseja ja vapauttaa yhden viran, jumankeuta.”

Hänen kaksi kanssaveljeään sen sijaan olivat vielä jatko-opiskelijoita, ja kaikkien kolmen asemaan sisältyi, kuten yliopiston pätkätyöläisillä aina, kirjoittamattomia velvoitteita, joista ei voinut kuvitellakaan kieltäytyvänsä. Yksi niistä esimerkiksi kuului, että mikäli laitoksesi järjestää konferenssin, sinun täytyy epävirallisesti mutta ehdottomasti

osallistua järjestelykomitean toimintaan. Mikä käytännöksi käännettynä tarkoittaa, että sinun täytyy huolehtia konferenssin ulkomaisten vieraiden vastaanottamisesta ja käytännön tarpeista.

Niinpä XII International Workshop on Macromolecular and Biomacromolecular Chemistry-konferenssin aattona kemian laitoksen hallintopäällikkö oli ilmoittanut kolmikolle, että heidän täytyi mennä lentokentälle vastaanottamaan ulkomaisia professoreita ja opiskelijaryhmiä ja saattamaan nämä hotellille. Toivotettuaan tervetulleiksi useita skandinaaviprofessoreita, raahattuaan muulien lailla ikivanhojen amerikkalaisten oppineiden matka-arkkuja, etsittyään hysteeristen espanjalaisten tutkijoiden laukut ja lapset ja ohjattuaan 18 japanilaisen tiedemiehen lauman tilavalle linja-autolle, joka veisi heidät hotellille, kolmikko oli vihdoinkin lähes suorittanut urotyönsä. Enää puuttui yksi ainoa ihminen, jonka piti saapua viimeisellä lennolla, ja sen jälkeen he olisivat vapaita lähtemään kotiin. Kuten usein käy epäkiitollisen tehtävän lähestyessä loppuaan, he eivät olisi jaksaneet enää hetkeäkään.

”Toivottavasti se hollantilainen kaveri tulee pian”, sanoi toinen kahdesta jatko-opiskelijasta yrittäen näin lopettaa apurahoista keskustelemisen, se kun olisi vääjäämättä johtanut kaikkien kolmen kannalta vähemmän miellyttäviin seurauksiin. Keskustelu oli päivän kuluessa kiertynyt käsittelemään heidän asemaansa yliopiston päätkätyöläisinä. He olivat päätyneet siihen lopputulokseen, että yliopisto ja ministeriö pitivät tutkimuksenteon päätkätyöläisiä enemmän tai vähemmän suoliston bakteerikannan kaltaisina olentoina; toisin sanoen parasiitteina. Toki hyvinä parasiitteina, organismin toiminnan kannalta välttämättöminä (koska juuri päätkätyöläiset oikeasti viettävät aikaa laboratorioissa), mutta kuitenkin olentoina, joita pidetään hengissä nautittujen resurssien viimeisillä rippeillä, ja kun asiaa analysoi, ovat he objektiivisesti katsottuna paskamaisessa tilanteessa.

”Tunteeko joku hänet, siis tämän Snijdersin?” kysyi kolmas. ”Ettei käy niin, että saamme juosta hänen perässään ympäri lentokenttää, kuten sen unkarilaisen kanssa, eihän?”

”Ei ei”, sanoi pitkä nuorukainen. ”Minä tunnen

hänet, olen tavannut hänet jo muutamassa konferenssissa. Mitään sekaannuksen vaaraa ei ole.”

”Mitä tarkoitat?”

”Pian näet.”

”Tosiaan pian, katso”, sanoi kolmas hymyillen.  
”Siellä he ovat. Näen liikettä.”

”Loistavaa! No, mennään hakemaan se teutoni ja sitten kotiin.”

”Hän on hollantilainen.”

”Olkoon hollantilainen tai vaikka ruotsalainen, tärkeintä on, että hän on viimeinen.”

Saavuttuaan terminaalin eteen pitkä nuorukainen nosti päänsä päälle kyltin, johon oli kirjoitettu (käsin, varat kun ovat mitä ovat): XII International Workshop on Macromolecular and Biomacromolecular Chemistry. Melkein heti terminaalista ulos tulevien ihmisten joukosta erkaantui noin neljäkymmenenviiden ikäinen tyyppi, tuskin metrin ja seitsemänkymmentä pitkä, pukeutunut vihreään armeijatuulitakkiin, joka aivan erityisesti korosti alla olevaa oranssia t-paitaa, joka puolestaan oli mitenkuten tungettu epätavallisen ryppyisiin farkkuihin, jotka loppuivat kymmenen senttimetriä

nilkkojen yläpuolella, jotka puolestaan työntyivät esiin ultrateknologisista vaellussandaaleista. Tyyppeä, jolla ei näyttänyt olevan matkatavaroinaan kuin pikkuinen reppu, lähestyi nuorukaisia ja tervehti heitä kohottamalla kättään.

”Hyvää päivää, professori Snijders. Sujuiko matkanne hyvin?” kysyi pitkä nuorukainen italiaksi.

”Juu. Matka meni hyvin, oikein hyvin”, vastasi tyyppeä italiaksi, kummallisesti korostaen.

Antonius Celsius Jacopus Snijders (ystävien kesken, toisin sanoen melkoisen suurelle joukolle ihmisiä, Anton) ei todellakaan näyttänyt siltä, että hän työskentelisi professorina. Toden sanoaksemme hän ei näyttänyt siltä, että hän ylipäätään työskentelisi, tai olisi koskaan työskennellyt minuuttiakaan. Todellisuudessa, niin kummalliselta kuin hänen ulkoinen olemuksensa saattoikin näyttää, Anton Snijders oli erinomainen opettaja ja oivallinen tiedemies, kykenevä johtamaan kymmenkunnan ihmisen ryhmää, joka teki arvokasta ja omaperäistä tutkimusta.

”Puhutteko te italiaa?” kysyi toinen jatko-opiskelija silkkaa kohteliaisuuttaan, vaikka kysymys oli ilmeisen turha.



”Minulla on italialainen vaimo”, sanoi Snijders vastaten käytännön miehenä siihen, mitä hän oli aivan oikein päätellyt nuorukaisen oikeasti halunneen kysyä, eli ”Miksi te puhutte italiaa?” Tämä italialainen tapa onnistui aina herättämään hänen uteliaisuutensa: miksi he niin harvoin esittivät suoria kysymyksiä? Nuorukaisen mielestä oli kummallista, että hollantilainen puhui italiaa, mutta hän olisi pitänyt epäkohteliaana kysyä suoraan: ”Miksi te puhutte italiaa?” Snijders itse ei olisi kehittänyt siitä minkäänlaista ongelmaa – itse asiassa hän ei koskaan kehittänyt käytöstavoista turhia ongelmia – mutta italialaiset kyllä. Kummallista. Sitten hän keskitti taas huomionsa nuorukaiseen, joka pariaikaa selitti hänelle logistisia yksityiskohtia.

”Hotelli on vartin taksimatkan päässä täältä. Soitamme teille taksin saman tien.”

”Ei kiitos. Ei tarvitse soittaa.”

”Onko joku täällä teitä vastassa?” kysyi yksi kolmesta.

”Ei, mutta ajattelin kävellä hotellille.”

Kolmikko katsoi toisiinsa. Heidän ilmeistään näki, että he arvelivat ymmärtäneensä väärin.

”Katsokaas, professori”, sanoi yksi heistä korostaen sanaa professori, ehkä muistuttaakseen häntä siitä, että yleensä intellektuelleilta odotetaan heikkoa fyysistä kuntoa, ”kun hotelli on kymmenen kilometrin päässä.”

”Tiedän”, sanoi Snijders edelleen hymyillen. ”Olen juuri istunut kolme tuntia. Haluan liikutella jalkojani.”

”Oletteko varma? Se on tosiaan kymmenen kilometriä. Siihen menee kaksi tuntia.”

”Minulla ei ole mikään kiire.”

## Alku

Kohtaaus muistuttaa uskonnollista rituaalia. Mikä on omituista, sillä se tapahtuu baarin ulkoilmapöytien lomassa.

Jumalanpalvelusta toimittava pappi on pitkä, kolmikymppinen kaveri, jolla on suuri kyömynenä ja joka näyttää aavistuksen siltä kuin olisi Lähi-idästä kotoisin. Hän liikkuu tamariskipensaiden ja pöytien välissä tyynen keskittyneesti, systemaattisin ja juhlallisin askelin. Vaihtelevin ilmein, väliin tyytyväisenä ja väliin synkkänä, hän tarkastelee pientä kannettavaa tietokonetta, jota hän pitelee käsivarsillaan kuin lasta tutkiessaan tuolien ja pikku päivänvarjojen viidakkoa. Hän selvästi tuntee paikan hyvin: hän liikkuu kohottamatta katsettaan

ruudusta, mutta ei kuitenkaan kaada ainuttakaan lukuisista kalusteista nurin. Silloin tällöin, aina silloin kun liturgiassa on kaikesta päätellen päästy erityisen merkittävään kohtaan, hän alkaa piirtää tietokoneella ilmaan etäisesti ristin muotoisia merkkejä ja hänen huulensa liikkuvat vaimeassa rukouksessa. Kauempaa siitä erottaa vain katkelmia, jotain senkaltaista kuin ”ei vittu saatana miten tämä on mahdollista, tässä oli kenttää vielä sekunti sitten”.

Kirkonmenoissa yleensä parveilevien maallikonunnien sijasta paikalla on kaunis punatukkainen tyttö, yllään valkoinen t-paita, jossa lukee Bar Lume. Huomio ei kiinnity hänen muihin vaatteisiinsa, mutta t-paita jää mieleen. Hyvä on, tarkalleen ottaen ei t-paita vaan jokin muu. Tyttö katsoo oletettua pappia epäuskoisen ja huolestuneen näköisenä ja merkitsee rukseja paperiin, johon on piirretty kaaviokuva baarin terassista.

Ei kovinkaan kaukana istuu tyynen ja rentoutuneen näköisinä neljä kummallista kuoripoikaa, jotka seuraavat jumalanpalveluksen toimittajan liikkeitä. He ovat omituisen ikäisiä, sillä yleensä



**TOSCANALAISEN BAR LUMEN KANTA-  
ASIAKKAILLA ON TAAS JUORUAMISEN  
AIHETTA. NYT ON KYLÄ TÄYNNÄ  
ULKOMAALAISTA TIEDEVÄKEÄ,  
JA KESKEN KAIKEN YKSI HEISTÄ  
HEITTÄÄ HENKENSÄ.**



Tarkkavaistoinen mutta mukavuudenhaluinen baarinpitäjä Massimo haluaisi vain viettää täydellisen päivän rannalla, mutta kylän komisarion sinnikkäistä vaatimuksista hän joutuu selvittämään japanilaisen professorin murhaa. Juttu vaikuttaa helpolta, sillä vihjeen mukaan professorin tietokoneella on jotakin, mikä paljastaa syyllisen. Mutta koneen sisältöä ei vastaakaan Massimon odotuksia.

”Sanankäyttö on suvereenia. Isä Camillonkin mieleen tuova kirja on tyylikäs, hallittu ja hauska.”

– KALEVA, SARJAN ENSIMMÄISESTÄ OSASTA

|                                       |   |   |
|---------------------------------------|---|---|
| <p><b>#kirja</b><br/>WWW.KIRJA.FI</p> |  <p>9 789513 172565</p> <p>84.2 ISBN 978-951-31-7256-5</p> |  |
|---------------------------------------|---|---|